

ANJUMAN | КОНФЕРЕНЦИЯ | CONFERENCES

O'ZBEKISTONDA ILMIY TADQIQOTLAR: DAVRIY ANJUMANLAR

DAVRIYLIGI: 2018 | 2022

2022

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

1 SENTYABR – MUSTAQILLIK KUNI

31

YOSHDA

SENTYABR

№44

CONFERENCES.UZ

Toshkent shahar, Amir
Temur ko'chasi, pr.1, 2-uy.

+998 97 420 88 81

+998 94 404 00 00

www.taqiqot.uz

www.conferences.uz

**ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ
ТАДҚИҚОТЛАР: ДАВРИЙ
АНЖУМАНЛАР:
21-ҚИСМ**

**НАЦИОНАЛЬНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
УЗБЕКИСТАНА: СЕРИЯ
КОНФЕРЕНЦИЙ:
ЧАСТЬ-21**

**NATIONAL RESEARCHES OF
UZBEKISTAN: CONFERENCES
SERIES:
PART-21**

ТОШКЕНТ-2022

УУК 001 (062)
КБК 72я43

“Ўзбекистонда илмий тадқиқотлар: Даврий анжуманлар:” [Тошкент; 2022]

“Ўзбекистонда илмий тадқиқотлар: Даврий анжуманлар:” мавзусидаги республика 44-қўп тармоқли илмий масофавий онлайн конференция материаллари тўплами, 30 сентябрь 2022 йил. - Тошкент: «Tadqiqot», 2022. - 11 б.

Ушбу Республика-илмий онлайн даврий анжуманлар Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегиясида кўзда тутилган вазифа - илмий изланиш ютуқларини амалиётга жорий этиш йўли билан фан соҳаларини ривожлантиришга бағишланган.

Ушбу Республика илмий анжуманлари таълим соҳасида меҳнат қилиб келаётган профессор - ўқитувчи ва талаба-ўқувчилар томонидан тайёрланган илмий тезислар киритилган бўлиб, унда таълим тизимида илғор замонавий ютуқлар, натижалар, муаммолар, ечимини кутаётган вазифалар ва илм-фан тараққиётининг истиқболдаги режалари таҳтил қилинган конференцияси.

Масъул муҳаррир: Файзиев Шохруд Фармонович, ю.ф.д., доцент.

1. Ҳуқуқий тадқиқотлар йўналиши

Профессор в.б., ю.ф.н. Юсувалиева Рахима (Жахон иқтисодиёти ва дипломатия университети)

2. Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар

Доцент Норматова Дилдора Эсоналиевна (Фарғона давлат университети)

3. Тарих саҳифаларидаги изланишлар

Исмаилов Ҳусанбой Маҳаммадқосим ўғли (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси)

4. Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни

Доцент Уринбоев Хошимжон Бунатович (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

5. Давлат бошқаруви

Доцент Шакирова Шохида Юсуповна «Тараққиёт стратегияси» маркази муҳаррири

6. Журналистика

Тошбоева Барнохон Одилжоновна (Андижон давлат университети)

7. Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар

Самигова Умида Хамидуллаевна (Тошкент вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

8.Адабиёт

PhD Абдумажидова Дилдора Рахматуллаевна (Тошкент Молия институти)

9.Иқтисодиётда инновацияларнинг туган ўрни

Phd Вохидова Мехри Хасанова (Тошкент давлат шарқшунослик институти)

10.Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар

Турсунназарова Эльвира Тахировна (Навоий вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

11.Жисмоний тарбия ва спорт

Усмонова Дилфузахон Иброхимовна (Жисмоний тарбия ва спорт университети)

12.Маданият ва санъат соҳаларини ривожлантириш

Тоштемиров Отабек Абидович (Фарғона политехника институти)

13.Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши

Бобохонов Олтибой Рахмонович (Сурхандарё вилояти техника филиали)

14.Тасвирий санъат ва дизайн

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

15.Муסיқа ва ҳаёт

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

16.Техника ва технология соҳасидаги инновациялар

Доцент Нормирзаев Абдуқайом Раҳимбердиевич (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

17.Физика-математика фанлари ютуқлари

Доцент Соҳадалиев Абдурашид Мамадалиевич (Наманган муҳандислик-технология институти)

18.Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар

Т.ф.д., доцент Маматова Нодира Мухтаровна (Тошкент давлат стоматология институти)

19.Фармацевтика

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

20.Ветеринария

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

21.Кимё фанлари ютуқлари

Рахмонова Доно Қаххоровна (Навоий вилояти табиий фанлар методисти)

22. Биология ва экология соҳасидаги инновациялар

Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

23. Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари

Доцент Сувонов Боймурод Ўралович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти)

24. Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

Phd доцент Қаҳҳоров Ўктам Абдурахимович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти)

25. География

Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

Тўпламга киритилган тезислардаги маълумотларнинг ҳаққонийлиги ва иқтибосларнинг тўғрилигига муаллифлар масъулдир.

© Муаллифлар жамоаси

© Tadqiqot.uz

PageMaker\Верстка\Саҳифаловчи: Шаҳрам Файзиев

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

КИМЁ ФАНЛАРИ ЮТУҚЛАРИ

1. Narmuratova Gulnoza Xolmuxamod qizi KIMYO TA'LIMIDA QO'LLANILADIGAN INTERFAOL METODLARNING AHAMIYATI	7
2. Qurbanova Dilafruz Artiqovna KIMYONI O'QITISHDA INTERNET MA'LUMOTLARIDAN FOYDALANISH.....	9

КИМЁ ФАНЛАРИ ЮТУҚЛАРИ

КИМYO TA'LIMIDA QO'LLANILADIGAN INTERFAOL METODLARNING AHAMIYATI

Narmuratova Gulnoza Xolmuxamod qizi

Surxondaryo viloyati Boysun tumani

40 – maktab kimyo fani o'qituvchisi

ANNOTATSIYA: Ushbu maqolada kimyo o'qitish metodikasi ta'lim yo'nalishi o'quvchilari va kimyo fani o'qituvchilari uchun mo'ljallangan.

Kalit so'zlar; metod, to'yinmagan uglevodorodlar, alkan, alkin, diyenlar, keys, muammo.

Bu metod murakkab, ko'p tarmoqli, ko'pincha muammoli xarakterga ega bo'lgan mavzularni o'rganishga qaratilgan. Metodning mohiyati shundan iboratki, unda mavzuning barcha jihatlari (masalan, ijobiy va salbiy tomonlari, afzallik va kamchiliklari, foyda va zararlari, boshqa fazilatlar) to'g'risida bir yo'la sharh beriladi. Ayni paytda ularning har biri alohida belgilanadi va tegishli muhokama etiladi.

Bu interfaol metod o'quvchi talabalarda tanqidiy, tahliliy, aniq, mantiqiy fikrlashning muvaffaqiyatli rivojlanishiga hamda o'z g'oyalari, fikrlarini yozma va og'zaki shaklda ixcham bayon etish, himoya qilish qobiliyatini rivojlantirishga imkoniyat yaratadi.

Yelpig'ich metodi umumiy mavzuning ayrim jihatlari alohida muhokama qiluvchi kichik guruhlar hamda har bir ishtirokchining va shu bilan birga, butun guruhning faol ishlashini tashkil qilishga yo'naltirilgan.

Yelpig'ich metodini mavzuni o'rganishning turli bosqichlarida qo'llash mumkin:

- boshlanishida: o'quvchi-talabalarning bilimlarini erkin faollashtirish;
- mavzuni o'rganish jarayonida: uning asoslarini chuqur fahmlash va anglab yetish;
- yakunlash bosqichida: olingan bilimlarni tartibga solish. Bu metodni qo'llashda mavzu bo'yicha quyidagi asosiy tushunchalar o'rganiladi:

- mavzuga tegishli tushunchalar, nuqtayi nazarlar, predmet, hodisalar;

- afzallik – biror narsa bilan qiyoslagandagi ustunlik, imtiyoz;

- nuqson — nomukammallik, qoidalar, mezonlarga nomuvofiqlik;

- fazilat – ijobiy sifatlar;

- xulosa – muayyan bir fikrga, mantiqiy qoidalar bo'yicha dalildan natijaga kelish.

Yelpig'ich metodi ta'lim maqsadidan tashqari tarbiyaviy xarakterdagi quyidagi vazifalarni amalga oshirish imkonini ham beradi:

- jamoa, guruhlarda ishlash mahorati;

- muammolar, vaziyatlarni turli nuqtayi nazardan muhokama qilish mahorati;

- murosali qarorlarni topa olish mahorati;

- o'zgalar fikriga hurmat;

- xushmuomalalik;

- ishga ijobiy yondashish;

- faollik;

- muammoga diqqatini jamlay olish mahoratini shakllantirish va mustahkamlash.

“KUNDALIK DAFTAR” METODI

Kundalik daftar yuritish metodi. Guruhning har bir a'zosiga yon cho'ntak daftarchasi tarkatiladi. Unga, aytaylik, bir hafta davomida muhokama qilinadigan muammo bo'yicha tug'ilgan fikrlar qayd qilib boriladi. Barcha ishtirokchilarning yozib borgan fikrlari peshqadamlar tomonidan tahlil qilinib, tayyorlangan material ohirgi muhokamaga olib chiqiladi. Bu metod quyidagi jihatlari bilan ajralib turadi: birinchidan, tug'ilgan g'oya, aniq rastional taklif o'sha

guruhning fikri darajasiga ko‘tariladi, ikkinchidan, turli xildagi tortishuvlar, nuqtayi nazarlar guruh majlisigacha hal qilinadi, keskinlashgan nuqtayi nazarlar ham tekislanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Avliyakov N.X., Musaeva N.N. Modulli o‘qitish texnologiyalari. – T.: “Fan va texnologiyalar” nashriyoti, 2007
2. Ganieva M.A., Fayzullaeva D.M. Keys-stadi o‘qitishning pedagogik texnologiyalari to‘plami / Met.qo‘ll. “O‘rta maxsus, kasb-hunar ta‘limi tizimida innovatsion texnologiyalar” seriyasidan.–T.:TDIU, 201

KIMYONI O'QITISHDA INTERNET MA'LUMOTLARIDAN FOYDALANISH

Qurbanova Dilafruz Artiqovna

Xorazm viloyati Shovot tumani
53 – maktab kimyo fani o'qituvchisi

ANNOTATSIYA: Ushbu maqolada kimyo fanida qo'llaniladigan analoglar, mantiqiy, qiziqarli savollar, Nobel mukofoti sovrindorlari, kimyoviy xom – ashyolar, kimyoning yutuqlari haqida yoritilgan.

Kalit so'zlar: Internet, web saytlar, kimyoga oid yangiliklar, nobel.

Har bir kunimizda yangiliklar bo'lishiga o'rganib qolganmiz. Shiddat bilan rivojlanayotgan bugungi kunda har bir sohaga kimyoning ta'sirini ko'radigan bo'lsak, ishlab chiqarish sohasimi, oziq-ovqatmi, xizmat ko'rsatish sohasi deysizmi barchasida kimyoning o'z ulushi bor. Kimyoviy xom-ashyolar asosida yaratilgan maxsulotlar turmushda keng ko'lamda ishlatilib kelinmoqda. Ayniqsa qiziqarli kimyoviy ma'lumotlardan asosida o'tilgan darslar birinchi o'rinda turadi. Bu darslar tashkil etilish ko'lami tobora kengayib bormoqda. Shu Ular asosida o'quvchilarni kimyo faniga bo'lgan qiziqishlari ortib borishiga imkon yaratadi.

Metodik tavsiya da bayon etilgan qiziqarli kimyo ma'lumotlardan maktabda kimyo darslarida, ota-onalar o'rtasida hamda aholi o'rtasida turli mavzularda o'tqaziladigan kimyo kechalarida foydalanish mumkin. Bu ma'lumotlar o'quvchilar bilimini kengaytirishga yordam bergina qolmay balki sinfnng bilim saviyasiga mos viktorina savollari tuzishiga ham imkon beradi.

Quyida shunday usullarning ba'zilarini keltiramiz:

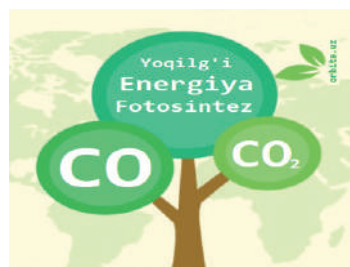
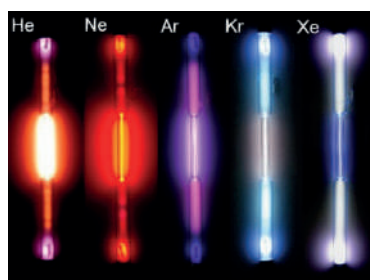
An'anavaiy maktablarda darsning tarbiyaviy maqsadi o'quvchilarga e'lon qilinmaydi, faqat o'qituvchiga ma'lum. Darsning maqsadini savol tarzida ham qo'yish mumkin. Darsda dars maqsadini odatda, o'qituvchi qo'yadi. O'quvchi bunday holda faqat ijrochi bo'ladi, xolos, o'z navbatida bu maqsadlarni amalga oshirishga qiziqmaydi.

Quyida darsni “jonlantirish”ning ba'zi bir usullarini ko'rib chiqamiz. Fan va texnika tarixi, mashhur olimlarning biografiyasiga oid qiziqarli faktlar darsni “jonlantirish”da juda katta ahamiyat kasb etadi.

KIMYO MO'JIZAKOR FAN.

Kimyo fani modda va uning xossalarini va bir biriga aylanishini o'rganadigan fan. Hech bir soha yo'qki bu fan kirib bormagan bo'lsa Ishlab chiqarishning har bir sohasida biz uni mo'jizasini ko'rishimish mumkin masalan: Raketosozlikda eng muhim xom ashyo tarkibi platinadan iborat. Neftning qora oltin sifatida, oq oltinimizning ham tarkibi kimyoviy elementlardan tashkil topgan. Bizga ma'lumki davriy sistemadagi elementlarning yettitasi qadimdan ma'lum (qalay, oltin, kumush, simob, temir, qo'rg'oshin, mis) masalan: temirning kelib chiqishi haqida kitoblarda quyidagi ma'lumot berilgan Temir osmondan tushgan deb yuritiladi. Yerning asosiy qismini ya'ni yadrosini temir tashkil etadi. Temir xatto inson organizmining asosiy komponentlaridan

biridir.

Davriy jadvaldagi faqat bitta guruh to'laligicha gazlardan tashkil topgan guruh sanaladi. 8-guruhni tashkil qiluvchi ushbu gazlar umumiy qilib «inert gazlar» deyiladi. Chunki, ushbu gazlar boshqa moddalar bilan reaksiyaga kirishmaydi.

Ushbu guruh tarkibi – geliy (He), neon (Ne), argon (Ar), kripton (Kr), ksenon (Xe) va radon (Rn) elementlaridan iborat. Ushbu elementlar tabiatda mavjud barcha elementlar ichida eng past kimyoviy faollikka ega bo‘lgan, sust elementlardir. Bunday sust reaktivlikning boisi esa, mazkur elementlar atomlarining tashqi elektron qobiqlari to‘la ekani bilan bog‘liq. Shu sababli, ushbu element atomlari shundoq ham juda barqaror bo‘lib, shuning uchun ular inert deyiladi.

Gazli suv ichasizmi?

Ingliz olimi Jozef Pristli 1767 yilda, uzumni achitib tayyorlanadigan ichimliklarda, bijg‘ish jarayonida hosil bo‘ladigan, va suyuqlik yuzasiga qalqib chiqib yoriladigan gaz pufakchalari bilan qiziqib qoladi. Achitilayotgan uzum bochkasi ustida u suv to‘ldirilgan idishni qo‘yib, bir muddatdan keyin uni oladi va mazasini tatib ko‘radi. Pristli bunday suv tetiklantiruvchi xususiyatga ega ekanligini o‘z tanasi bilan his qilgan edi. Shu tarzda olim, hozirda ham gazlangan ichimliklar tayyorlashda qo‘llaniladigan karbonat angidrid gazini ochgan edi. 5 yildan keyingi e‘lon qilgan ilmiy risolasida esa Jozef Pristli karbonat angidrid gazi olishning yanada takomillashgan usuli – bo‘r va oltingugurt kislotasini o‘zaro reaksiyaga kiritish yo‘li bilan hosil qilish haqida mufassal bayon qilgan.

Nobel mukofoti egalari amalga oshirgan eng muhim kashfiyotlar.

Nobel mukofoti egalari amalga oshirgan eng muhim kashfiyotlar. Har yili oktyabr oyining dastlabki haftasida butun dunyo ilmiy jamoatchiligi nigohi Stokgolm tomon yuzlanadi. Chunki, oktyabrning ilk kunlarida ...

Foydalanilgan adabiyotlar :

1. I. A. Karimov. O‘zbekiston XXI asr bo‘lag‘asida: havfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va tarakkiyot kafolatlari. – Toshkent "O‘zbekiston" 1997 yil.
2. Maktabda kimyo 1(73), 2015 yil 5,6-b.
3. Maktabda kimyo 2(62)-son 2014- yil 32 b, (14,15 b)

ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ ТАДКИКОТЛАР: ДАВРИЙ АНЖУМАНЛАР: 21-ҚИСМ

Масъул муҳаррир: Файзиев Шохруд Фармонович
Мусаҳҳиҳ: Файзиев Фаррух Фармонович
Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Эълон қилиш муддати: 30.09.2022

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000